

Statsrådets förordning

om vissa operationer och medicinska åtgärder

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 45 § 10 mom. i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), sådant det lyder i lag 1081/2024:

1 §

Tillämpningsområde

Denna förordning innehåller närmare bestämmelser om förutsättningarna för att utföra sådana dagkirurgiska operationer och sådana operationer med kortvarig eftervård som avses i 45 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) och som kräver operationssal och anestesi, nedan *operation*, vid välfärdsområdenas sjukhus i Kemi, Oulainen, Salo, Nyslott och Valkeakoski samt vid de av HUS-sammanslutningens sjukhus där det inte upprätthålls jour dygnet runt inom flera specialområden. Bestämmelserna om operationer gäller också sådana i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av hälso- och sjukvården (1081/2024) avsedda primära protesoperationer i knä eller höft som utförs som dagkirurgi.

Denna förordning innehåller dessutom närmare bestämmelser om förutsättningarna för att utföra sådana i 45 § i hälso- och sjukvårdslagen avsedda mindre åtgärder som kräver narkos eller lokalbedövning och förutsätter anesthesiologisk kompetens, som kan genomföras patientsäkert även i andra lokaler än en operationssal och som kräver endast kortvarig eftervård av patienten, nedan *åtgärd*. Dessa bestämmelser gäller välfärdsområdena, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen.

Bestämmelserna om operationer och åtgärder tillämpas också på välfärdsområdets, Helsingfors stads och HUS-sammanslutningens anskaffningar från privata tjänsteproducenter.

2 §

Allmänna förutsättningar för ordnande och produktion av operationer och åtgärder

Den operativa verksamhet som avses i 1 § får inte till sin natur vara sådan att säkerställandet av patientsäkerheten på grund av denna operativa verksamhet förutsätter att det vid det sjukhus där operationen utförs eller vid ett annat sjukhus i dess närområde upprätthålls möjligheter till undersökningar och vård dygnet runt, jour dygnet runt inom specialområdet för den utförda operationen eller åtgärden eller inom anesthesiologi eller operationssalsberedskap dygnet runt.

Välfärdsområdet, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen ska beskriva och ge anvisningar om praxis för förflyttning av en patient till ett universitetssjukhus eller ett centralsjukhus, om det vid operationen eller åtgärden eller därefter uppstår komplikationer eller andra situationer som kräver fortsatt undersökningar eller fortsatt vård och som inte kan skötas patientsäkert vid den verksamhetsenhet som utfört operationen eller åtgärden. Det ska överenskommas om dessa frågor också i det upphandlingsavtal som ingås med en privat tjänsteproducent.

Välfärdsområdet, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen ska se till att sjukhuset eller någon annan verksamhetsenhet som tillhandahåller hälso- och sjukvård i samband med att patienten skrivs ut ger patienten och vid behov ledsagaren tillräckliga anvisningar om var och i vilken situation patienten ska söka fortsatt vård, om det uppstår komplikationer efter

operationen eller åtgärden. Det ska överenskommas om tillräckliga anvisningar till patienten också i det upphandlingsavtal som ingås med en privat tjänsteproducent.

Om ett barn eller en person med intellektuell funktionsnedsättning genomgår en operation eller åtgärd vid ett sjukhus eller någon annan verksamhetsenhet som tillhandahåller hälso- och sjukvård, ska välfärdsområdet, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen säkerställa att verksamhetsenheten har specialkompetens när det gäller anestesi och operativ verksamhet för barn eller personer med intellektuell funktionsnedsättning.

3 §

Förutsättningar för operationer och åtgärder

Operationen eller åtgärden och den allmänna anestesi eller lokalbedövning som den kräver ska till sin natur vara sådana att de på basis av den medicinska eller odontologiska kunskapen normalt inte medför betydande komplikationer eller risk för betydande blödning, förträngning av luftvägarna eller någon annan motsvarande omständighet.

Operationen eller åtgärden och den allmänna anestesi eller lokalbedövning som den kräver ska till sin natur vara sådana att patienten på basis av den medicinska eller odontologiska kunskapen på ett patientsäkert sätt kan skrivas ut under samma dag eller senast följande morgon efter operationen eller åtgärden.

Som operation enligt denna förordning betraktas inte sådana operationer som avses i 5 och 6 § i statsrådets förordning om arbetsfördelning och centralisering av vissa uppgifter inom den specialiserade sjukvården (582/2017) och inte sådana operationer som avses i 7 § i den förordningen, med de undantag som anges i den paragrafens 2 mom. oberoende av om operationen kan utföras som dagkirurgisk operation eller operation med kortvarig eftervård.

4 §

Förutsättningar för val av patienter

Innan en patient hänvisas till en operation eller åtgärd ska en läkare eller tandläkare vid välfärdsområdet, Helsingfors stad eller HUS-sammanslutningen för varje patient göra en bedömning av om operationen eller åtgärden och den allmänna anestesi eller lokalbedövning som operationen eller åtgärden kräver är lämplig att utföras på patienten på det sätt som avses i 1 §. Bedömningen ska göras som en del av bedömningen av vårdbehovet och utarbetandet av patientens vårdplan.

Vid bedömningen ska patientens hälsotillstånd, ålder, kognitiva förmåga, aktuella medicinering och eventuella användning av berusningsmedel samt andra patientspecifika riskfaktorer i anslutning till anestesi, operationen eller åtgärden beaktas. Dessutom ska patientens och en eventuell ledsagarens förmåga att förbinda sig till förberedelserna inför operationen och åtgärden och till fortsatt vård bedömas.

Dessutom ska det bedömas att utskrivningen av patienten i fråga i princip är möjlig på det sätt som avses i 3 § 2 mom.

Läkaren eller tandläkaren vid det sjukhus eller den verksamhetsenhet för tillhandahållande av hälso- och sjukvård dit patienten anländer för en operation eller åtgärd ska också patientspecifikt säkerställa att patienten lämpar sig för en sådan operation eller åtgärd och för sådan allmän anestesi eller lokalbedövning som operationen eller åtgärden kräver innan den utförs.

5 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 2025.

Helsingfors den 22 september 2025

Social- och hälsovårdsminister Kaisa Juuso

Regeringsråd Merituuli Mähkä